

MI – kihívás és lehetőség

Az IVSZ álláspontja a mesterséges intelligenciára épülő fejlesztésekkel kapcsolatban

MI – kihívás és lehetőség

- A MI elterjedése a gazdasági növekedés, a magasabb hozzáadott értéket termelő munkahelyek kialakulása és a fejlődés záloga.
- Ki kell használnunk a digitalizáció és ezen belül az MI lehetőségeit annak érdekében, hogy a magyar gazdaság mindebből a legtöbbet profitálja.
- Az elsődleges feladat a bizalom megteremtése a technológia iránt a felhasználók, a közsféra és vállalkozások körében, mivel bizalom nélkül az MI elterjedése és használata lelassul.
- Tiltás helyett felelős szabályozás, félelem és védekezés helyett a felkészülés a kulcs.
- A szabályozás elsődleges feladata támogatni az innovációt, ugyanakkor biztosítani a kockázatok azonosítását és megfelelő kezelését. Arányos, rugalmas, átlátható szabályozási megközelítésre van szükség, amely lehetővé teszi a mesterséges intelligencia felelős használatát és széles körű elterjedését.

Bevezetés

Az IVSZ évek óta következetesen – például a tavaly kiadott [kiáltványában](#) is – azt az álláspontot képviseli, hogy a technológiai fejlődés, a digitális transzformáció olyan történelmi kitörési lehetőséget jelent a magyar gazdaság számára, amely segíthet kihúzni a nemzetgazdaságot a közepes fejlettség csapdájából.

Ennek a technológiai fejlődésnek az egyik meghatározó eleme a mesterséges intelligencia (MI), mely mára már megjelent életünk minden területén és jelentős mértékben alakítja át a gazdaságot, a társadalmat és sok esetben szinte észrevétlenül formálja át az egyének mindennapi életét az egészségügyi ellátás javításától a bűnmegelőzésen át a közlekedés biztonságosabbá tételéig. Megjelenése, használata ugyanolyan forradalmi változásokat hozhat, mint a villamos energia vagy az internet elterjedése, és egyértelműen az egyik legmeghatározóbb technológiaként azonosítható, melyre egyes fejlettebb országok már a telekommunikációs- vagy az adatközpontokkal összemérhetően fontos infrastruktúraként tekintenek.

Megkérdőjelezhetetlen, hogy az MI növekedést, magasabb hozzáadott értékű munkahelyeket és fejlődést hoz a gazdaság és társadalom számára.

A hazai MI-fejlesztések felgyorsítását szorgalmazza az IVSZ

Az MI-fejlesztések éppen úgy a digitális transzformáció részét képezik, mint számos egyéb, a hatalmas felhalmozott adatbázisok elemzésére és hasznosítására irányuló technológia. Az MI-alapú megoldások már évek óta a mindennapi életünk részét képezik az okoseszközökön futó alkalmazásoktól a közösségi média és az e-kereskedelmi platformokig, nem is beszélve az ipari célú felhasználásokról. A **generatív MI megjelenése tette ugyanakkor sokak számára először kézzelfoghatóvá**, mit is jelenthet a mesterséges intelligencia megoldások elterjedése.

Annak érdekében, hogy hazánk meg tudja ragadni a technológiai transzformációban, illetve ennek részeként az adatgazdaság és az MI körültekintő, de annál intenzívebb alkalmazásában rejlő **történelmi kitörési lehetőséget**, az IVSZ széleskörű összefogást kezdeményez a Kormány által 2020-ban elfogadott [Mesterséges Intelligencia Stratégia](#) felülvizsgálatának, megvalósításának felgyorsítása, a részletes akciótervek **mielőbbi és hatékony végrehajtása** érdekében. Az MI technológiák megfelelő használata ugyanis lehetőséget teremt a magyar vállalkozások és a teljes nemzetgazdaság teljesítményének gyorsabb növelésére.

Tiltás helyett átgondolt szabályozás

Különböző motivációs háttérrel **sokan feltartóztatni igyekeznek ezt a folyamatot**, de a technológiai fejlesztéseknek sem földrajzi értelemben, sem tartalmukat tekintve nem lehet gátat szabni, ezért - ahogy a technológiai transzformáció eddigi elemei esetében is - **nem az innováció korlátozása vagy "az emberek megvédése", hanem a folyamatos változásokra, fejlődésre való felkészülés és felkészítés, valamint a tudatosságra való nevelés** a legfontosabb feladatok.

Aligha reális törekvés feltartóztatni a folyamatosan gyorsuló technológiai fejlődést, és meggyőződésünk szerint nem is célszerű erre törekedni. Sokkal inkább az volna a cél, hogy a technológia legújabb generációját képviselő generatív **MI-megoldások úgy javítsák a felhasználók életminőségét és versenyképességét, hogy egyúttal nem sértik a felhasználók valós érdekeit és jogait.**

Osztjuk azt az álláspontot természetesen, hogy **szükség van az MI alkalmazásának széleskörű** – az informatikai vonatkozásokon messze túlnyúló, a jogi, etikai, szociális, üzleti, versenyszabályozási aspektusokra is kiterjedő – **elemzésére.**

Az MI szabályozás terén ugyanakkor az **IVSZ nagyon fontosnak tartja** – összhangban az általános elvvel, mely az új, gyorsan fejlődő technológiák szabályozása kapcsán követendő – **a megfelelő egyensúly megtalálását annak érdekében, hogy a szabályozás biztosítsa az MI alkalmazás területén a jogszerűséget, a felhasználók biztonságát, az alapjogok csorbítatlanságát, ugyanakkor lehetőség szerint támogassa a technológiai fejlődést, az innovációt és csak a szükséges mértékben korlátozza azt, de semmiképpen ne gátolja.**

Javasoljuk továbbá olyan **"szabályozási tesztkörnyezet"** létrehozását, amely lehetővé teszi, hogy a mesterségesintelligencia-fejlesztéseken a szabályozás következményeit, hatásait „védett” körülmények között vizsgáljuk, megfelelően módosítva a fejlesztést a felhasználói biztonságot előtérbe helyezve, - vagy esetleg a szabályozási környezet módosítására téve javaslatot.

A szabályozónak nem csupán a felhasználók biztonságának megteremtésében, de az MI-fejlesztések felgyorsításában is nagy szerepe van. Ennek érdekében nem csupán a szűken vett MI alkalmazásokra vonatkozó szabályozások fontosak, hanem az MI betanításához szükséges **adatvagyron megfelelő kezelése** is. Az IVSZ ezért szükségesnek tartja, hogy a közférában keletkező – nem bizalmas vagy minősített – adatok minél szélesebb körben válhassanak elérhetővé, annak érdekében, hogy azokra épülve innovatív MI-megoldásokkal állhassanak elő a magyar vállalatok.

Félelem és védekezés helyett felkészülés

A mesterséges intelligencia **jelentős hatást gyakorol a munkaerőpiacra is**. A mesterséges intelligencia elterjedésének következményeként több millió munkahely szűnhet meg világszerte, amely természetes módon félelmet kelt az emberekben. Ugyanakkor fontos látni, hogy ezzel egy időben több millió új munkahely létrejöttét is prognosztizálják a kutatások. Mindez az egyének számára több változást is hoz: a monoton feladatok végrehajtása helyett **a magasabb hozzáadott értékű munkavégzés felé tolódik el a hangsúly** minden munkakörben. Ez **megköveteli a folyamatos tanulást, önképzést** a munkavállalók részéről, hiszen csak a digitális készségekkel rendelkező munkavállalók tudják hatékonyan használni a mesterséges intelligenciát és lesznek képesek ellenőrizni a mesterséges intelligencia által megoldott feladatokat – az informatikai és egyéb termelő és szolgáltató ágazatokban egyaránt.

A kormányzatok nem hagyhatják magukra ebben a folyamatban a munkavállalókat. **Szükség lesz átképzési programokra, munkaadók és munkavállalók számára nyújtott célzott támogatásokra** annak érdekében, hogy a felkészítsék a jövőre a jelen munkavállalóit. Ez nemzetgazdasági szempontból is fontos érdek: az a gazdaság tud jól teljesíteni, versenyképes maradni ebben az MI által fémjelzett korban, ahol a munkavállalók készség szinten használják a modern technológiát, és képesek arra, hogy a mesterséges intelligenciára építve újabb innovatív megoldások születését támogassák.

Összefogásra van szükség

Az IVSZ javasolja, hogy a digitalizációról szóló hazai szakmai közbeszédben elsősorban az MI (és szélesebb értelemben az adatgazdaság és a digitális transzformáció) **pozitív versenyképességi vonatkozásaira**, a technológiai fejlődésben rejlő történelmi kitörési lehetőségre **helyezzük a hangsúlyt** többek között az MI bizonyított és biztonságos felhasználási területeinek bemutatásával, azoknak az üzleti problémáknak a megismertetésével, amelyre MI alapú fejlesztésekkel választ lehet adni, mivel ellenkező esetben csak konzerválni – rosszabb esetben tovább növelni – tudjuk lemaradásunkat.

Elengedhetetlen a „közbizalom” megteremtése is a felhasználók, a közszféra és a vállalkozások körében, mely nélkül nem fognak bízni a technológiában, ami a használat és elterjedés kárára válik, egyértelműen hátrányba hozva az európai és hazai gazdaságot és társadalmat.

Ahhoz, hogy hazánk élni tudjon a technológiai fejlődésben rejlő kitörési lehetőséggel, **következetes technológia-vezérelt növekedési pályára kell állítani a gazdaságot**, ide értve az iparpolitikát, a vállalkozásfejlesztést, az innovációs politikát, az oktatási és képzési rendszereket, illetve az állami szolgáltatásokat.

Az [Összefogás a digitális Magyarországgért](#) címen tavaly közzétett kiáltványunkban nemzetközi és hazai kutatások alapján levezettük, hogy egy technológia-vezérelt növekedési pálya megvalósulása esetén a magyar gazdaságban már 3 éves időtávon belül 4 ezer milliárd forintos GDP-többlet keletkezhet, a magas szintű digitális kompetenciák elsajátítása révén pedig hosszú távon is biztosítottá válik a magyar gazdaság és társadalom hatékony működése.

A kiáltvány négy pillérré határozott meg, amelyekre építve gyors és hatékony változások érhetőek el, és ezekhez a piaci és az állami szereplők összefogását kezdeményezte:

- digitális társadalom, humán erőforrás
- ágazati digitalizáció, kkv-k technológiai fejlesztése
- adatgazdaság, innováció, startup ökoszisztéma
- digitális régió, nemzetközi együttműködés terén.

A kiáltvány négy pilléréhez kapcsolódóan megfogalmazott javaslatok kivétel nélkül érvényesek egy olyan korszakban is, amelyben az MI talán a korábban vártnál is gyorsabban terjed el és/vagy nagyobb szerepet tölt be. Az egyes pillérekhez kapcsolódóan néhány javaslatot külön is kiemelésre érdemesnek tartunk az MI szempontjából, amelyet [ezen a linken részletesen is olvashatnak](#).